

HET GOK-DECREET
HET INSCHRIJVINGSRECHT

september 2009

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
1. Het inschrijvingsrecht	4
1.1 Toelatingsvoorwaarden basisonderwijs	4
1.2 Toelatingsvoorwaarden secundair onderwijs	4
1.3 Toelatingsvoorwaarden deeltijds beroepssecundair onderwijs	5
1.4 Engagementsverklaring opgenomen in schoolreglement	5
1.5 Praktisch	5
1.6 Het inschrijvingsregister	6
1.7 De inschrijving van 2,5 jarigen	6
1.8 Toegelaten experimenten met een aanmeldingsperiode	6
1.8.1 Voorwaarden verbonden aan de “experimenten”	6
1.8.2 De aanmeldingsprocedure	7
2. Voorrangsregels	8
2.1 Welke leerlingen krijgen voorrang?	8
2.1.1 Voorrang voor broers en zussen	8
2.1.2 Voorrang voor Nederlandstalige kinderen en GOK-leerlingen basisonderwijs en 1 ^{ste} graad secundair onderwijs in Brussel-Hoofdstad	9
2.1.3 Voorrang voor GOK-leerlingen in het gewoon basisonderwijs en in de eerste graad van het secundair onderwijs van het Nederlands taalgebied	11
2.1.4 Voorrang voor niet-GOK-leerlingen in het gewoon basisonderwijs en in de eerste graad van het secundair onderwijs van het Nederlands taalgebied	11
3 Weigering	13
3.1 Wanneer kan een school een leerling weigeren?	13
3.1.1 De leerling voldoet niet aan de toelatingsvoorwaarden	13
3.1.2 Er is geen plaats meer in de school: de school is ‘vol’	14
3.1.3 Weigering van een definitief uitgesloten leerling	14
3.1.4 Weigering van een leerling met een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs	14
3.1.5 Weigering van een definitief uitgesloten leerling die zich in de loop van het schooljaar in een andere school aanbiedt.	15
3.2 Wat kan een ouder/leerling doen, als hij niet akkoord gaat met een weigering? ..	15
3.2.1 Bemiddeling door LOP bij weigering	16
3.2.2 Welke formulieren zijn belangrijk voor een eventuele procedure achteraf wanneer een school een leerling die voldoet aan de toelatingsvoorwaarden, niet wil inschrijven?	16
3.3 De Commissie inzake Leerlingenrechten	18
4 Inschrijvingsmodaliteiten	18
4.1 Vanaf wanneer mag een school de inschrijvingen voor het volgende schooljaar starten?	18
4.2 Hoe weten de ouders wanneer zij aanspraak kunnen maken op een voorrangsregeling?	19
4.3 Moet een leerling zich elk leerjaar opnieuw laten inschrijven of kan een school dit eisen? ..	19
4.4 Eenheid van schoolcampus: gevolgen voor inschrijvingen, weigeringen en voorrangsregels	20
4.5 Waar kunnen ouders terecht wanneer er problemen zijn rond de inschrijving van hun kind in een school die in een gemeente ligt waar geen LOP is?	20
4.6 Omzendbrieven	21

Het nieuwe gelijke onderwijskansendecreet (GOK-decreet)...

Inleiding

Vanaf 1 september 2002 maakten de bestaande tijdelijke projecten inzake gelijke onderwijskansen plaats voor één Gelijke Onderwijskansendecreet (GOK-decreet).

Met het GOK-decreet wil men speciale aandacht besteden aan allochtone en autochtone kinderen/jongeren uit kansarme milieus. De bedoeling is kinderen/jongeren de beste kansen geven om te leren en tegelijk uitsluiting, sociale scheiding en discriminatie tegengaan.

Wat staat er in het GOK-decreet?

Het decreet bevat **drie** grote krachtlijnen :

1. Het inschrijvingsrecht
2. De oprichting van LOP's
3. Het extra ondersteuningsaanbod

In dit deeltje willen we het uitgebreid over **het inschrijvingsrecht** hebben.

1. Het inschrijvingsrecht

HET INSCHRIJVINGSRECHT:

De school MOET elk kind/leerling inschrijven in de school of vestigingsplaats van zijn keuze of de keuze van zijn ouders indien het kind jonger is dan 12 jaar

Voorwaarden:

de leerling voldoet aan de toelatingsvoorwaarden

de ouders en de leerling nemen vooraf kennis van het pedagogisch project en het schoolreglement en gaan hiermee akkoord.

¹ vestigingsplaats : het gebouw of gebouwencomplex waarin een school of een gedeelte van een school gevestigd is

Het recht op inschrijving geldt ook voor leerlingen die zijn doorverwezen naar het **buitengewoon onderwijs**. Ouders kunnen ook in dat geval het inschrijvingsrecht laten gelden tegenover een school van het gewoon lager of secundair onderwijs.

1.1 Toelatingsvoorwaarden basisonderwijs

- zes jaar zijn vóór 1 januari van het lopende schooljaar
- het vorige schooljaar een jaar Nederlandstalig kleuteronderwijs gevolgd hebben en minstens 220 halve dagen aanwezig geweest zijn (of met succes een taaltoets afgelegd hebben).
Dit geldt vanaf 2009-2010 voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2010-2011 in het eerste leerjaar basisonderwijs.

1.2 Toelatingsvoorwaarden secundair onderwijs

In het eerste leerjaar A

- Leerlingen met getuigschrift basisonderwijs
- Leerlingen die het zesde jaar gewoon lager onderwijs zonder getuigschrift hebben beëindigd mits gunstige beslissing van de klassenraad en advies CLB
- Leerlingen van het buitengewoon lager onderwijs of secundair onderwijs zonder getuigschrift mits gunstige beslissing van de klassenraad en advies CLB

In het eerste leerjaar B

- Leerlingen zonder getuigschrift gewoon basisonderwijs die het zesde leerjaar al dan niet beëindigd hebben en uiterlijk op 31 december de leeftijd van 12 jaar bereiken
- Leerlingen met getuigschrift basisonderwijs met akkoord ouders en mits advies CLB
- Leerlingen van het buitengewoon lager onderwijs of secundair onderwijs zonder getuigschrift mits gunstige beslissing van de klassenraad en advies CLB

Meer in SO 64, structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs: 7.2

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9418>

1.3 Toelatingsvoorwaarden deeltijds beroepssecundair onderwijs

- voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht
- de leeftijd van 25 jaar nog niet bereikt
- zich onderwerpen aan een screening en trajectbegeleiding

meer in [omzendbrief SO/2008/08](#) over leren en werken.

1.4 Engagementsverklaring opgenomen in schoolreglement

Vanaf het **schooljaar 2010-2011** zal elke schoolreglement van een basisschool en secundaire school **een engagementsverklaring** bevatten met wederzijdse **afspraken tussen ouders en school**.

De doelstelling is de ouderbetrokkenheid bij het schoolgebeuren te vergroten, zodat de leeransen van de kinderen vergroten.

De school maakt duidelijk welke inspanningen ze doet om de dialoog met ouders vlot te laten verlopen en de ouders engageren zich tot betrokkenheid.

De engagementsverklaring bevat wederzijdse afspraken over het oudercontact, , individuele begeleiding, een positief engagement t.o.v. het Nederlands, aanwezigheden en in het secundair onderwijs ook over spijbelbeleid. Ook de link tussen aanwezigheid en schooltoelage wordt hier vermeld.

De inhoud van de engagementsverklaring moet tot stand komen via overleg met de schoolraad.

De scholengemeenschap heeft de mogelijkheid om de engagementen t.a.v. het oudercontact, de aanwezigheden en de individuele begeleiding verder vorm te geven.

Het positief engagement ten opzichte van het Nederlands kan verder ingevuld worden na akkoord in het Lokaal Overlegplatform waartoe de school behoort. In scholen die niet tot een LOP behoren kan het engagement m.b.t. de onderwijstaal niet verder geconcretiseerd worden.

1.5 Praktisch

Leerlingen worden in de **chronologische volgorde waarop ze zich aanbieden(datum en uur)** op de inschrijvingslijst ingeschreven tot er geen plaats meer is. Geen plaats meer wil zeggen dat de school of groep 'vol' is, dus met nog een leerling meer wordt de maximumcapaciteit overschreden.

Wanneer een leerling zich aanbidt, wordt hij automatisch ingeschreven wanneer aan de voorwaarden (akkoord gaan met pedagogisch project en schoolreglement) voldaan wordt en zolang er nog plaats is in de school of het structuuronderdeel. Pas als de school beslist heeft dat de maximum opnamecapaciteit bereikt is, wordt de leerling in kwestie geweigerd.

1.6 Het inschrijvingsregister

Een school moet een leerling inschrijven, als aan de voorwaarden (voldoen aan de toelatingsvoorwaarden en akkoord gaan met pedagogisch project en schoolreglement) voldaan wordt, of kan een leerling weigeren op basis van één van de weigeringsgronden in het decreet bepaald (zie verder bij weigering).

Het inschrijvingsregister bevat bijgevolg **gerealiseerde** inschrijvingen en **geweigerde** inschrijvingen. Men moet de inschrijvingen chronologisch noteren (met vermelding van datum en uur).

Het inschrijvingsregister blijft gelden tijdens de eerste 10 schooldagen van het schooljaar. Dit betekent dat, wanneer in een school die aanvankelijk volzet was, tijdens die periode van 10 dagen plaatsen vrijkomen, de geweigerde leerlingen die op de inschrijvingslijst genoteerd staan, moeten gecontacteerd worden. De eerst geweigerde leerling in het inschrijvingsregister wordt daarbij als eerste gecontacteerd. Als deze geen interesse meer heeft in een inschrijving in die school, wordt de volgende aangesproken, en zo verder.

Aan de toelatingsvoorwaarden moet enkel voldaan zijn op het moment van de effectieve instap in de school.

Inschrijvingen voor het volgende schooljaar kunnen **ten vroegste** aanvangen op de **eerste schooldag van september van het voorafgaande schooljaar**.

1.7 De inschrijving van 2,5 jarigen

Voortaan mogen alle kleuters van eenzelfde geboortjaar ingeschreven worden tijdens dezelfde inschrijvingsperiode, al worden ze pas na de laatste instapdatum 2,5 jaar en kunnen ze bijgevolg pas bij het begin van het daarop volgende schooljaar effectief instappen. Zo hebben alle kinderen van het geboortjaar 2007 zich tijdens het schooljaar 2008-2009 kunnen inschrijven voor het schooljaar 2009-2010, dus ook de kinderen die pas effectief starten op 01/09/2010.

1.8 Toegelaten experimenten met een aanmeldingsperiode

Het inschrijvingsrecht vertrekt van het principe van de chronologie: wie eerst komt, eerst maalt'. Maar in een aantal gevallen moeten ouders buitensporige inspanningen doen om een plaats te bekomen voor hun kind in de school van hun keuze. In extreme gevallen leidt dit tot kampeertoestanden en wachtrijen, in vele gevallen tot dubbele inschrijvingen. Dat is vaak het geval in die scholen waar het aantal beschikbare plaatsen niet volstaat om alle aangemelde leerlingen in te schrijven.

Nederlandstalige scholen in Vlaanderen en Brussel die tot een LOP behoren zullen daarom de komende twee jaren (**2009-2010 en 2010-2011**) kunnen **experimenteren met een aanmeldingsperiode die aan de inschrijvingsperiode voorafgaat**. Na de aanmeldingsperiode blijven de inschrijvingsregels onverminderd gelden. Een telefooncentrale die de aanmeldingen chronologisch registreert, is een voorbeeld van een dergelijk experiment.

Deze experimenten zijn feiten die voorafgaan aan de inschrijvingen en ze worden bijgevolg niet in het GOK-decreet behandeld.

1.8.1 Voorwaarden verbonden aan de "experimenten"

Eerst en vooral mag de gelijke behandeling van de leerlingen niet in het gedrang komen. Eén groep mag geen voorrang krijgen op een andere. De procedure moet zo zijn dat men een duidelijke rangorde instelt tijdens de aanmeldingsperiode die voorafgaat aan de inschrijvingsperiode. Die rangorde plaatst de aangemelde

leerlingen in een bepaalde volgorde op basis van duidelijke criteria, b.v. de afstand tot de school

Ten tweede moet er een akkoord zijn over het experiment in het LOP m.b.t. de aanmeldingsperiode en de ordeningscriteria. Voor beide is er een dubbele meerderheid vereist: enerzijds: ten minste de helft plus één van de onderwijsparticipanten (directies en inrichtende machten van scholen) en, anderzijds, ten minste de helft plus één van de overige partners.

Scholen die NIET tot een LOP behoren, kunnen geen gebruik maken van een aanmeldingsprocedure voorafgaand aan de inschrijvingen.

Voorwaarden waaraan **ordeningscriteria** moeten voldoen:
bepaald op het niveau van de school of de vestigingsplaats;
bepaald vóór de start van de aanmeldingsperiode;
objectieverbaar in staat zijn om de leerlingen te ordenen zonder iemand uit te sluiten;
in het secundair onderwijs mag afstand tussen woonplaats en school, of buurt, niet worden gebruikt als criterium, in het basisonderwijs wel.

1.8.2 De aanmeldingsprocedure

1. De school bepaalt ordeningscriteria op het niveau van de school of vestigingsplaats vóór de start van de aanmeldingsperiode.
2. De school bepaalt een aanmeldingsperiode.
3. De aanmeldingsperiode, de ordeningscriteria en het ordeningsmoment worden aan de ouders bekendgemaakt.
4. De leerlingen melden zich aan tijdens de aanmeldingsperiode.
5. Op het einde van de aanmeldingsperiode ordent de school alle aangemelde leerlingen binnen elke voorrangsgroep volgens de goedgekeurde ordeningscriteria: eerst broers en zussen, daarna eventueel GOK-/NIET-GOK-leerlingen en Nederlandstalige leerlingen en vervolgens de andere aangemelde leerlingen.
6. De aangemelde leerlingen en hun ouders krijgen na de ordening binnen de 4 dagen een brief over
 - de groep waartoe hun kind behoort,
 - het nummer van de plaats van hun kind op de aanmeldingslijst
 - en de periode waarbinnen de ouders met de brief hun kind mogen laten inschrijven.
7. Tijdens het inschrijvingsmoment verklaren de ouders of de leerling zich al dan niet akkoord met het pedagogisch project en het schoolreglement van de school. Op dat moment wordt de aanmelding omgezet in een gerealiseerde of geweigerde inschrijving.
8. Wanneer de ouders gedurende de afgesproken periode (vermeld in de brief) geen gebruik maken van hun inschrijvingsmogelijkheid, vervalt hun inschrijvingsrecht verkregen op basis van de aanmeldingsprocedure en hun plaats in de rangorde.

NA DE INSCHRIJVINGEN VIA DE AANMELDINGSPERIODE KOMT NOG DE GEWONE INSCHRIJVINGSPERIODE.

Het LOP evalueert jaarlijks de aanmeldingsprocedures en geeft die evaluatie telkens door vóór 1 november aan de Vlaamse Regering.

Leerlingen worden dus ingeschreven volgens het principe “**eerst komt, eerst ingeschreven**”.

Op dit principe zijn er vijf uitzonderingen waarbij voorrang wordt gegeven aan bepaalde groepen van leerlingen.

2. Voorrangsregels

2.1 Welke leerlingen krijgen voorrang?

Leerlingen worden dus ingeschreven volgens het principe “**wie eerst komt, is eerst ingeschreven**”.

Op dit principe zijn er vijf uitzonderingen:

- 1) er wordt altijd **VOORRANG** gegeven aan **broers en zussen**
- 2) er KAN in Brussel-Hoofdstad in het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs onder welbepaalde voorwaarden
 - a. voorrang verleend worden aan **Nederlandstalige kinderen in Brusselse scholen.**
 - b. voorrang gegeven worden aan **kansarme(GOK-)leerlingen**, thuistaal niet-Nederlands **niet** inbegrepen
- 3) er KAN in het Nederlandse taalgebied in het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs onder welbepaalde voorwaarden
 - a. voorrang gegeven worden aan **GOK-leerlingen**, thuistaal niet-Nederlands inbegrepen
 - b. voorrang gegeven worden **aan Nederlandstalige niet-GOK-leerlingen**

GOK-leerlingen zijn leerlingen die voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

- hun gezin ontving het vorige schooljaar minstens één schooltoelage
- ze worden (tijdelijk) buiten het gezinsverband opgenomen
- de ouders behoren tot de trekkende bevolking
- de moeder is niet in het bezit van minimum een studiegetuigschrift van het zesde jaar beroepsonderwijs
- de thuistaal is niet het Nederlands

2.1.1 Voorrang voor broers en zussen

Leerlingen met ten minste één gemeenschappelijke ouder of ouders en leerlingen met eenzelfde hoofdverblijfplaats **HEBBEN VOORRANG** op andere nieuwe leerlingen in een bepaalde school. Het gaat hier om broers en zussen, halfbroers en –zussen – zelfs als ze niet op hetzelfde adres wonen – en kinderen die onder hetzelfde dak wonen maar geen gemeenschappelijke ouders hebben.

Het schoolbestuur bepaalt de periode waarbinnen de voorrangsregeling geldt maar dit neemt niet weg dat in het lokale overlegplatform striktere afspraken kunnen gemaakt worden. Het is trouwens één van de opdrachten van de lokale overlegplatforms om tot afspraken te komen over voorrangsregels, gezamenlijke voorrangs- en inschrijvingsperiodes, ...

Het voorrangsrecht voor broers en zussen gaat voor op de andere (=hieronder volgende) voorrangsregelingen.

2.1.2 Voorrang voor Nederlandstalige kinderen en GOK¹-leerlingen basisonderwijs en 1ste graad secundair onderwijs in Brussel-Hoofdstad

2.1.2.1 **Voorrang Nederlandstalige kinderen in Brussel-Hoofdstad: algemeen**

Nederlandstalige leerlingen in de Brusselse basisscholen en in de scholen van de 1ste graad secundair onderwijs **KUNNEN beperkt voorrang** krijgen bij inschrijvingen om een goede verhouding na te streven tussen Nederlandstalige leerlingen (met het Nederlands als thuistaal) en anderstalige leerlingen (met een andere taal dan het Nederlands als thuistaal). De thuistaal Nederlands wordt aangetoond door een verklaring op eer van de ouders.

De leerling is Nederlandstalig wanneer hij in het gezin met minstens één ouder Nederlands spreekt.

Het percentage dat voorrang mag krijgen, wordt vooraf door het LOP Brussel overlegd en vastgelegd, en moet minstens 20% zijn. Indien het LOP geen percentage vastlegt, kunnen tot 25% Nederlandstalige leerlingen voorrang krijgen.

Thuistaal

De thuistaal² is het Nederlands wanneer de leerling in het gezin met minstens één ouder Nederlands spreekt. Dit wordt vastgesteld aan de hand van een “verklaring op eer” van de ouders.

Het voorrangrecht voor broers en zussen gaat steeds voor op de voorrang van andere leerlingen, m.a.w. broers en zussen van reeds ingeschreven leerlingen (al dan niet met het Nederlands als thuistaal) hebben voorrang op leerlingen die geen broer of zus zijn van een reeds ingeschreven leerling.

Het schoolbestuur bepaalt de periode waarbinnen de voorrangsregeling geldt en het niveau³ waarop de voorrangsregeling van toepassing is, maar dit neemt niet weg dat in het lokale overlegplatform striktere afspraken kunnen gemaakt worden over het voorrangpercentage, over voorrangsregels, over het tijdstip van de voorrangperiode, ... Het is trouwens één van de opdrachten van de lokale overlegplatforms om tot afspraken te komen over voorrangsregels, gezamenlijke voorrangs- en inschrijvingsperiodes, ...

2.1.2.2 **Voorrang voor GOK-leerlingen⁴ in Brussel-Hoofdstad: algemeen**

¹ GOK-leerlingen zijn leerlingen die voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

- hun gezin ontving het vorige schooljaar minstens één schooltoelage
- ze worden (tijdelijk) buiten het gezinsverband opgenomen
- de ouders behoren tot de trekkende bevolking
- de moeder is niet in het bezit van een studiegetuigschrift van het zesde jaar beroepsonderwijs
- de thuistaal is niet het Nederlands

² De thuistaal taal is niet het Nederlands indien de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met drie gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum één gezinslid het Nederlands spreekt. Broers en zussen worden als één gezinslid beschouwd

³ Onder niveau van onderwijs verstaat men de school, de vestigingsplaats, het kleuteronderwijs, het lager onderwijs, het leerjaar, de leerlingengroep, het studiegebied of de administratieve groep

⁴ GOK-leerlingen zijn leerlingen die voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

- het gezin ontving het vorige schooljaar minstens één schooltoelage
- ze worden (tijdelijk) buiten het gezinsverband opgenomen
- de ouders behoren tot de trekkende bevolking
- de moeder is niet in het bezit van een studiegetuigschrift van het zesde jaar beroepsonderwijs

Schoolbesturen krijgen voortaan instrumenten voor het voeren van een actief recruiterings- en inschrijvingsbeleid naar de kansarme doelgroep toe. Door de zwakkere onderwijsvrager voorrang te geven, wordt hij sterker gemaakt. Dit resulteert in een voorrang voor kansarme leerlingen of GOK-leerlingen in het basisonderwijs en in de eerste graad van het secundair onderwijs. Het verkrijgen van een schooltoelage wordt bewezen aan de hand van een bewijs door de dienst schooltoelage.

Scholen in Brussel-Hoofdstad **KUNNEN** voorrang geven aan leerlingen die beantwoorden aan één of meerdere voorwaarden om als GOK-leerling te kunnen beschouwd worden. *Anderstalige leerlingen (enkel met als thuistaal niet het Nederlands en niet bijkomend beantwoordend aan een andere voorwaarde om als GOK-leerling te worden beschouwd)* worden in Brusselse scholen *niet bij de GOK-leerlingen* ondergebracht.

2.1.2.3 Voorrang Nederlandstalige kinderen en GOK-leerlingen in het Brussels basisonderwijs

In het LOP basisonderwijs zijn de partners tot gezamenlijke afspraken gekomen m.b.t. de inschrijvingen voor de schooljaren **2007-2008, 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011**.

Kinderen met thuistaal Nederlands en GOK-leerlingen kunnen in het **Brussels basisonderwijs** gelijktijdig voorrang krijgen bij inschrijving.

Voor Nederlandstalige kinderen geldt 45% voorrang, voor GOK-leerlingen 30%.

De percentages en de andere afspraken voor het inschrijvingsbeleid in het Brussels basisonderwijs zijn voor 4 schooljaren van toepassing met een tussentijdse evaluatie na de eerste 2 schooljaren.

Meer info en handige documenten voor directies op:

<http://www.inschrijveninbrussel.be/index.html>

2.1.2.4 Voorrang Nederlandstalige kinderen en GOK-leerlingen in het Brussels secundair onderwijs

Voor het Brussels secundair onderwijs werd er voor de inschrijvingen van het schooljaar 2009-2010 in het LOP geen gezamenlijke voorrangsregeling afgesproken voor Nederlandstalige en GOK-leerlingen. Dit betekent dat scholen voorrang **KUNNEN** verlenen aan maximum 25% Nederlandstalige leerlingen en voor GOK-leerlingen naar eigen believen.

Meer info over inschrijvingsmomenten per school op:

http://lopbrussel.vgc.be/dataSO_0809_bis.html

2.1.3 Voorrang voor GOK-leerlingen⁵ in het gewoon basisonderwijs en in de eerste graad van het secundair onderwijs van het Nederlands taalgebied

Schoolbesturen krijgen voortaan instrumenten voor het voeren van een actief recruiterings- en inschrijvingsbeleid naar de kansarme doelgroep toe. Door de zwakkere onderwijsvrager voorrang te geven, wordt hij sterker gemaakt. Dit resulteert in een voorrang voor kansarme leerlingen of **GOK-leerlingen**.

Scholen in het Nederlandse taalgebied **KUNNEN** voorrang geven aan kansarme leerlingen, dit zijn leerlingen die beantwoorden aan één of meerdere voorwaarden om als GOK-leerling te kunnen beschouwd worden. **De thuistaal niet-Nederlands is ook één van de voorwaarden.**

De schoolbesturen bepalen het voorrangpercentage, de voorrangperiode alsook het niveau⁶ waarop de voorrangsregeling van toepassing is. Dit neemt niet weg dat in het lokale overlegplatform striktere afspraken kunnen gemaakt worden wat ook zijn opdracht is.

2.1.4 Voorrang voor niet-GOK-leerlingen⁷ in het gewoon basisonderwijs en in de eerste graad van het secundair onderwijs van het Nederlands taalgebied

Aangezien de sociale, culturele en etnische diversiteit in scholen een meerwaarde is, worden er maatregelen voorzien om scholen toe te laten die diversiteit te bewaren of te bewerkstelligen.

Scholen in het Nederlandse taalgebied met een hoge concentratie kansarme leerlingen die een meer diverse leerlingenpopulatie nastreven, KUNNEN bijgevolg voorrang geven aan niet-kansarme Nederlandstalige leerlingen (dus die NIET voldoen aan één of meerdere voorwaarden om als GOK-leerling beschouwd te kunnen worden).

Voorwaarde: het percentage GOK-leerlingen (= de relatieve aanwezigheid) in de school of de vestigingsplaats ligt 10% of meer boven het regiogemiddelde van het LOP of van de gemeente indien er geen LOP is.

De schoolbesturen bepalen de voorrangperiode alsook het niveau⁸ waarop de voorrangsregeling van toepassing is. Dit neemt niet weg dat in het lokale overlegplatform striktere afspraken kunnen gemaakt worden.

⁵ GOK-leerlingen zijn leerlingen die voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

- hun gezin ontving het vorige schooljaar minstens één studietoelage
- ze worden (tijdelijk) buiten het gezinsverband opgenomen
- de ouders behoren tot de trekkende bevolking
- de moeder is niet in het bezit van een studiegetuigschrift van het zesde jaar beroepsonderwijs
- de thuistaal is niet het Nederlands

⁶ Onder niveau van onderwijs verstaat men de school, de vestigingsplaats, het kleuteronderwijs, het lager onderwijs, het leerjaar, de leerlingengroep, het studiegebied of de administratieve groep

⁷ niet-GOK-leerlingen zijn leerlingen die niet beantwoorden aan één van de volgende voorwaarden:

- hun gezin ontving het vorige schooljaar minstens één schooltoelage
- ze worden (tijdelijk) buiten het gezinsverband opgenomen
- de ouders behoren tot de trekkende bevolking
- de moeder is niet in het bezit van een studiegetuigschrift van het zesde jaar beroepsonderwijs
- de thuistaal is niet het Nederlands

⁸ Onder niveau van onderwijs verstaat men de school, de vestigingsplaats, het kleuteronderwijs, het lager onderwijs, het leerjaar, de leerlingengroep, het studiegebied of de administratieve groep. In het

Schematische voorstelling van de voorrangsregelingen:

	Nederlandse taalgebied	Tweetalig gebied Brussel Hoofdstad
Verplicht	Vorrang voor broers en zussen	Vorrang voor broers en zussen
Optioneel		Vorrang voor leerlingen met thuistaal Nederlands (percentage te bepalen in het LOP: minstens 20% en zonder consensus 25%)
Optioneel	Vorrang voor GOK-leerlingen = leerlingen die voldoen aan een SES-indicator ⁹ en/of leerlingen met thuistaal niet Nederlands	Vorrang voor GOK-leerlingen = leerlingen die voldoen aan een SES- indicator
Optioneel	Vorrang voor niet-GOK-leerlingen op voorwaarde dat de relatieve aanwezigheid ¹⁰ van leerlingen met 1 of meer van de 5 GOK-indicatoren in de school minstens 10% hoger ligt dan de relatieve aanwezigheid in het werkingsgebied of een deelgebied van het LOP, of in de gemeente als er geen LOP is	

Noot

De leerling of/en de ouders kunnen hun recht op voorrang op basis van de GOK-indicator schooltoelage bewijzen aan de hand van een bewijs van toekenning door de dienst schooltoelagen.

gewoon basisonderwijs kan dit tot niveau 'leerlingengroep', in het buitengewoon onderwijs kan dit tot niveau 'type', en niet leerlingengroep.

⁹ SES-indicatoren: SES staat voor socio-economische status. In het GOK-decreet verwijzen 4 van de 5 GOK-indicatoren naar de socio-economische status van het gezin. Deze indicatoren zijn sterk bepalend voor een succesvolle onderwijsloopbaan. Deze 4 GOK-indicatoren zijn:

- de ouders behoren tot de trekkende bevolking
- de moeder is niet in het bezit van minimum een getuigschrift 6de jaar beroepsonderwijs
- de leerling wordt tijdelijk of permanent buiten het eigen gezinsverband opgenomen,
- het gezin ontving het vorige schooljaar minstens één schooltoelage.

¹⁰ De relatieve aanwezigheid is de procentuele verhouding tussen het aantal leerlingen dat beantwoordt aan één of meerdere van de GOK-indicatoren en het totaal aantal leerlingen van alle scholen binnen een lokaal overlegplatform

3 Weigering

Wanneer een leerling niet ingeschreven geraakt in een school waar hij zich aanbiedt, wordt hij geweigerd.

In het geval van '**WEIGERING**' wordt de leerling **niet** ingeschreven in de school.

3.1 Wanneer kan een school een leerling weigeren?

De school KAN een leerling **WEIGEREN**

- a) als de leerling op het moment van de effectieve instap in de school niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarden
- b) als er **geen plaats meer** is in de school of in de klas die haar maximumcapaciteit bereikt heeft.
- c) als de leerling "**definitief uitgesloten**" is uit de school.
Definitief uitgesloten = de leerling werd het vorige schooljaar of het jaar daarvoor na een tuchtprocedure definitief uit de school verwijderd.

Een school voor gewoon onderwijs KAN een leerling **WEIGEREN**

- d) op grond van onvoldoende draagkracht en na een welbepaalde procedure als die leerling zich met **een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs** (basisonderwijs of secundair onderwijs) type 1 – 7 aanbiedt.

Een school voor gewoon secundair onderwijs en gelegen *binnen een LOP-regio* KAN een leerling **WEIGEREN**

- e) die in **een andere school definitief** werd **uitgesloten** in de loop van het schooljaar en zich in de nieuwe school aanbiedt om ingeschreven te worden, enkel na overleg en goedkeuring binnen het LOP en op basis van criteria die vooraf bepaald werden door het LOP (zoals percentage GOK-leerlingen,...)

3.1.1 De leerling voldoet niet aan de toelatingsvoorwaarden

Leerlingen die niet aan de toelatingsvoorwaarden voldoen voor het onderwijsniveau en het leerjaar waarin hij/zij zich wil inschrijven **moeten** geweigerd worden. Aan de **toelatingsvoorwaarden** moet **voldaan zijn** op de eerste dag van het schooljaar of **de dag van de eerste instap** en niet op het moment van de inschrijving.

Voorbeelden

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs moeten leerlingen voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht en moeten ze jonger zijn dan 25 jaar.

Voor het buitengewoon onderwijs geldt dat een leerling die zich aandient met een attest voor type 2 van buitengewoon onderwijs dat in de school georganiseerd wordt, ook in die school moet ingeschreven worden.

3.1.2 Er is geen plaats meer in de school: de school is 'vol'

De schoolbesturen beslissen zelf tot op welk niveau¹¹ zij hun school 'VOL' verklaren. Zij bepalen ook zelf wanneer de maximumcapaciteit omwille van materiële omstandigheden overschreden wordt.

Eenmaal de school zich 'VOL' verklaart, mag zij geen bijkomende leerling meer inschrijven. Indien een leerling zich laat uitschrijven in de school nadat deze zich 'vol' verklaard heeft, komt er opnieuw een plaats vrij voor een nieuwe leerling.

Voor anderstalige nieuwkomers, kinderen uit een instelling, geplaatste kinderen en kinderen in een internaat verbonden aan een basisschool, mag het schoolbestuur een uitzondering maken op de regel 'vol' en de betreffende leerling wel inschrijven.

Ook voor een leerling die deelneemt aan een project m.b.t. Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur kan het schoolbestuur voor gewoon basis- én voor secundair onderwijs een uitzondering maken op de regel 'vol'.

3.1.3 Weigering van een definitief uitgesloten leerling

Indien de school bepaalt dat bij de overgang van leerlingen van een autonome eerste graad secundair onderwijs naar de tweede graad secundair onderwijs geen formele inschrijving wordt gevraagd (omdat beide scholen zich op dezelfde campus bevinden en dit ook uitdrukkelijk vermeld staat in het schoolreglement), dan worden de scholen op dezelfde campus als een geheel beschouwd en kan de autonome school van de tweede graad een leerling weigeren die definitief uitgesloten werd in de eerste-graadschool.

B.v. een leerling die definitief uitgesloten werd in het tweede jaar van de autonome middenschool kan het volgende schooljaar in het derde jaar worden geweigerd indien beide scholen zich op dezelfde campus bevinden.

3.1.4 Weigering van een leerling met een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs

Indien leerlingen met een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs type 1- 7 zich in een gewone school aanbieden om ingeschreven te worden, kan de school beslissen tot '**inschrijving onder de ontbindende voorwaarde van de vaststelling van onvoldoende draagkracht**'.

Dit betekent concreet dat de leerling tijdelijk ingeschreven wordt in de nieuwe school en er school loopt tot aan de beslissing. De inschrijving wordt al dan niet ontbonden op het moment van de beslissing. Ontbinding van de inschrijving komt neer op een weigering van de leerling.

Vooraleer het schoolbestuur van een gewone school een leerling met een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs type 1 - 7 weigert, overlegt het eerst met de ouders en het centrum voor leerlingenbegeleiding.

Het houdt ook rekening met de verwachtingen van de ouders ten aanzien van het kind en ten aanzien van de school en ook met de concrete ondersteuningsnoden van de leerling op het vlak van onderwijs, sociaal functioneren en mobiliteit.

¹¹ Onder niveau van onderwijs verstaat men de school, de vestigingsplaats, het kleuteronderwijs, het lager onderwijs, het leerjaar, de leerlingengroep, het studiegebied of de administratieve groep

Verder maakt het schoolteam een inschatting van het aanwezige draagvlak in de school voor de betreffende leerling en van de beschikbare ondersteunende maatregelen binnen en buiten het onderwijs.

Eenmaal het schoolbestuur beslist om een leerling met een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs type 1-7 definitief in te schrijven, engageert het zich om die leerling in zijn school een schoolloopbaan te waarborgen.

Verdere details van de te volgen procedure bij inschrijving in het gewoon onderwijs van een leerling met een inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs kunnen gelezen worden in een **vademecum voor scholen, LOP's en CLB's**. Deze brochure kan gedownload worden van http://www.coc.be/docs/In_buo_naar_go_vademecum.pdf

3.1.5 Weigering van een definitief uitgesloten leerling die zich in de loop van het schooljaar in een andere school aanbiedt.

- Wanneer het LOP er niet in slaagt vooraf criteria en procedures af te spreken die zullen gehanteerd worden om op basis van draagkracht elders uitgesloten leerlingen te weigeren, kan geen enkele school binnen dat LOP een elders definitief uitgesloten leerling weigeren.
- Scholen die gelegen zijn in gemeenten waar geen LOP werkzaam is, kunnen geen leerling weigeren die in een andere school definitief uitgesloten werd.

Als een school weigert om een leerling in te schrijven, dan moet ze dit binnen de vier dagen schriftelijk laten weten en motiveren aan de ouders en aan de voorzitter van het LOP. Dit gebeurt tegen afgiftebewijs of via een aangetekende brief. De termijn van de 4 kalenderdagen gaat in op het ogenblik dat het schoolbestuur effectief beslist heeft tot weigering. Bij weigering omwille van onvoldoende draagkracht gaat de termijn van 4 kalenderdagen in op het ogenblik dat het schoolbestuur het afwegingsproces (= het aantonen van onvoldoende draagkracht) heeft beëindigd en effectief beslist tot weigering.

Deze brief deelt aan de ouders ook mee dat zij voor informatie of bemiddeling een beroep kunnen doen op het LOP of klacht kunnen indienen bij de Commissie inzake Leerlingenrechten.

3.2 Wat kan een ouder/leerling doen, als hij niet akkoord gaat met een weigering?

Om te beginnen kan de ouder/leerling de school om uitleg vragen. In een gesprek wordt misschien duidelijk waarom de school de leerling weigert. Gaat de ouder/leerling nog niet akkoord? Dan kan de ouder/leerling altijd terecht bij het LOP met een vraag naar informatie of bemiddeling. Ofwel kan de ouder/leerling per brief (binnen de 30 dagen) een klacht indienen bij de Commissie inzake Leerlingenrechten. Deze Commissie beslist dan of de weigering om de leerling in te schrijven terecht is of niet. Na ontvangst van een klacht over weigering van inschrijving moet de Commissie zich uitspreken binnen de 21 kalenderdagen.

Het oordeel van de Commissie wordt uiterlijk binnen een termijn van 7 werkdagen bij aangetekend schrijven verstuurd naar de betrokkenen en de voorzitter van het lokaal overlegplatform.

Oordeelt de Commissie dat de school het recht had de leerling te weigeren, dan kan deze rekenen op de hulp van het lokaal overlegplatform bij het zoeken naar een

andere, geschikte school. In ieder geval, indien de leerling op zoek moet naar een andere school, kan hij altijd rekenen op de hulp van het lokaal overlegplatform.

3.2.1 Bemiddeling door LOP bij weigering

Het **LOP** start in ieder geval altijd een **bemiddeling** op om een oplossing te zoeken voor de leerling die geweigerd werd om één van de volgende redenen:

- **omwille van een definitieve uitsluiting verandert de leerling van school** in de loop van het schooljaar en de nieuwe school heeft reeds zo veel leerlingen die bijzondere aandacht en begeleiding (b.v. GOK-leerlingen¹²) nodig hebben dat haar draagkracht onder druk komt te staan
- de gewone school kan niet voldoen aan de noden van een **leerling met een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs type 1 – 7**.

Het LOP organiseert daartoe een bemiddelingscel waarvan het de samenstelling en de werkingsprincipes vooraf in het huishoudelijk reglement bepaald heeft.

3.2.2 Welke formulieren zijn belangrijk voor een eventuele procedure achteraf wanneer een school een leerling die voldoet aan de toelatingsvoorwaarden, niet wil inschrijven?

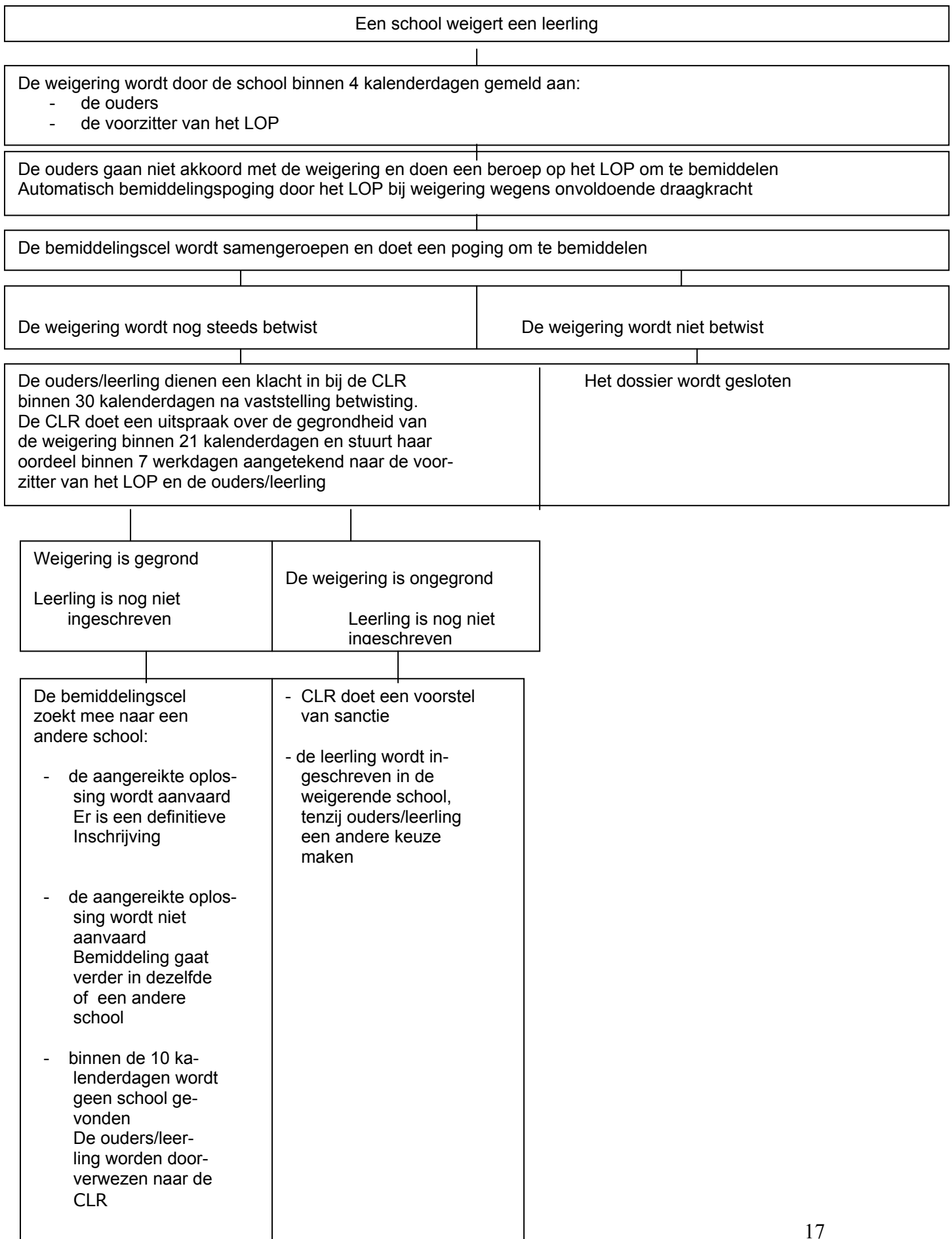
BIJ WEIGERING MOET DE SCHOOL DE OUDERS EN DE VOORZITTER VAN HET LOP BINNEN DE 4 DAGEN SCHRIFTELIJK OP DE HOOGTE BRENGEN MET VERMELDING VAN DE REDEN VAN DE WEIGERING.

INDIEN DE LEERLING VOLDOET AAN DE TOELATINGSVOORWAARDEN EN DE SCHOOL WIL DE LEERLING NIET INSCHRIJVEN, IS HET VOOR LEERLING EN OUDER BELANGRIJK EROVER TE WAKEN DAT DE GEGEVENS VAN DE LEERLING GENOTEERD WORDEN IN HET INSCHRIJVINGSREGISTER VAN DE SCHOOL EN ONDERTEKEND WORDEN. DIT IS BELANGRIJK BIJ EEN EVENTUELE PROCEDURE VAN WEIGERING ACHTERAF.

¹² GOK-leerlingen zijn leerlingen die voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

- het gezin ontving het vorige schooljaar minstens één schooltoelage
- ze worden (tijdelijk) buiten het gezinsverband opgenomen
- de ouders behoren tot de trekkende bevolking
- de moeder is niet in het bezit van een studiegetuigschrift van het zesde jaar beroepsonderwijs
- de thuistaal is niet het Nederlands

BEMIDDELING BIJ WEIGERING (stappenplan)

3.3 De Commissie inzake Leerlingenrechten

Indien een ouder/leerling een **weigering tot inschrijving betwist**, kan hij een klacht indienen bij de Commissie inzake Leerlingenrechten. De Commissie oordeelt ook over **klachten inzake aanmelding**. Ze is enkel bevoegd om te oordelen over de regelmatige toepassing van de aanmeldingsprocedure. Zij kan niet oordelen over het gehanteerde ordeningscriterium noch over de keuze van de aanmeldingsperiodes. Deze commissie moet oordelen of de weigering terecht is of niet en kan aan de Vlaamse Regering voorstellen om een sanctie te nemen.

Die *sanctie* bestaat **niet** in een feitelijke inschrijving van de betrokken leerling maar in het terugvorderen of inhouden van een bedrag op de werkingsmiddelen van de school (die terugvordering mag niet méér bedragen dan 10% van het werkingsbudget van de school en mag niet raken aan de werkingsmiddelen bestemd voor betaling van personeel).

De Commissie is onafhankelijk, bestaat uit zes leden plus een voorzitter en wordt samengesteld door de Vlaamse Regering. In tegenstelling tot de lokale overlegplatforms bestaat de commissie niet uit vertegenwoordigers van de verschillende betrokken organisaties in het LOP. De voorzitter is een jurist, twee leden zijn vertrouwd met de onderwijsregelgeving, twee leden hebben een bijzondere kennis op het vlak van de kinderrechtenbescherming en de overige twee zijn vertrouwd met het grondwettelijk en administratief recht. Tegen een uitspraak van de Commissie Leerlingenrechten is geen beroep mogelijk bij de Vlaamse Regering.

Commissie Leerlingenrechten

H. Consciencegebouw 4A25

t.a.v. Griet De Rechter (basisonderwijs)

t.a.v. Ann Van Causenbroeck (secundair onderwijs)

Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Tel. (02)553 92 06

De uitspraken van en informatie over de Commissie inzake Leerlingenrechten zijn te vinden op de website

www.ond.vlaanderen.be/leerlingenrechtencommissie/

4 Inschrijvingsmodaliteiten

4.1 Vanaf wanneer mag een school de inschrijvingen voor het volgende schooljaar starten?

Algemene principes

Er kan niemand in een school worden ingeschreven voor het volgende schooljaar vóór de startdatum van de inschrijvingsperiode in die school. (zie ook 'Het inschrijvingsregister')

De inschrijvingen voor het volgende schooljaar gebeuren ten vroegste op de eerste dag van het voorafgaande schooljaar.

Om de inschrijvingen voor de ouders en de scholieren duidelijker en eenvoudiger te maken, KUNNEN scholen die tot een LOP horen, afspraken maken rond een gemeenschappelijke inschrijvingsperiode en/of gemeenschappelijke voorrangperiodes en/of -regelingen.

Scholen in een LOP-regio waar geen gemeenschappelijke afspraken gemaakt werden en scholen die NIET tot een LOP horen, bepalen autonoom de start van hun inschrijvingsperiode en voorrangperiode(n), rekening houdend met de vermelde algemene principes.

4.2 Hoe weten de ouders wanneer zij aanspraak kunnen maken op een voorrangsregeling?

- Elke voorrangperiode moet voorafgaan aan het begin van de inschrijvingsperiode voor alle leerlingen.
- De voorrangsregelingen en -perioden moeten goed naar de ouders toe gecommuniceerd worden, b.v. via het schoolreglement.
- De inschrijvingen gebeuren binnen elke voorrangperiode chronologisch en volgens het principe 'wie eerst komt, eerst maalt'.
- De periode waarbinnen een voorrangrecht geldt, kan niet langer zijn dan 6 weken.
- Met uitzondering van de voorrang voor broers en zussen kunnen andere voorrangperioden gelijktijdig ingelegd worden.
- Het voorrangrecht voor broers en zussen gaat voor op de andere voorrangsregelingen.

4.3 Moet een leerling zich elk leerjaar opnieuw laten inschrijven of kan een school dit eisen?

Een leerling die zich in een bepaalde school inschrijft, blijft gedurende zijn hele studieloopbaan in die school ingeschreven tenzij hij definitief uitgesloten wordt of zich vrijwillig laat uitschrijven om zich in een andere school te laten inschrijven. Het is dus **overbodig om zich elk schooljaar opnieuw in te schrijven** en de school kan dit ook niet eisen.

Een school kan wel aan haar leerlingen vragen om jaarlijks te bevestigen in welke studierichting zij zullen school lopen om de school toe te laten de verdeling van de leerlingen over de verschillende klasgroepen te organiseren en het schooljaar optimaal voor te bereiden. In het schoolreglement moet opgenomen worden hoe de ouders dit moeten medelen aan de school.

Toch verleent de wetgever toelating aan basisscholen waarvan het lager onderwijs een kleinere capaciteit heeft dan het kleuteronderwijs, om een herinschrijving te vragen aan de ouders. Het schoolbestuur moet dit dan wel uitdrukkelijk vermelden in haar schoolreglement.

Anderzijds kan een schoolbestuur voor haar kleuterscholen, lagere en secundaire scholen die op eenzelfde campus gelegen zijn, inschrijvingen van de ene naar de andere school laten doorlopen wanneer een leerling overgaat van een autonome kleuterschool naar een autonome lagere school of van een autonome eerste graad secundair onderwijs naar een autonome tweede graad secundair onderwijs. De school vraagt dan geen nieuwe formele inschrijving. Ook in dit geval is het schoolbestuur verplicht dit op te nemen in haar schoolreglement.

4.4 Eenheid van schoolcampus: gevolgen voor inschrijvingen, weigeringen en voorrangsregels

Er is geen nieuwe inschrijving nodig bij overgang van

- een autonome kleuterschool naar een autonome lagere school op dezelfde campus gelegen
- een autonome eerste graad/middenschool naar de bovenbouw op dezelfde campus gelegen

Voorwaarde is wel dat in het schoolreglement opgenomen wordt dat er geen nieuwe inschrijving nodig is omdat beide scholen zich op dezelfde campus bevinden. Inschrijvingen kunnen **NIET** doorlopen van een basisschool naar de secundaire school op dezelfde campus.

Weigeringen wegens definitieve uitsluiting in het secundair onderwijs kunnen ook in de tweede graad van een autonome school gelegen op dezelfde campus als de uitsluitende eerste graad /middenschool. Voorwaarde is wel dat dit in het schoolreglement opgenomen wordt.

Voorrang voor broers en zussen kan ook verleend worden wanneer de leerling zich inschrijft in een school die zich op dezelfde campus bevindt als zijn oude school. Dit kan slechts op voorwaarde dat beide scholen basisscholen zijn of secundaire scholen en dat dit opgenomen wordt in het schoolreglement.

4.5 Waar kunnen ouders terecht wanneer er problemen zijn rond de inschrijving van hun kind in een school die in een gemeente ligt waar geen LOP is?

WEIGERINGSDOCUMENTEN VAN LEERLINGEN DIE ZICH WENSEN IN TE SCHRIJVEN IN SCHOLEN VAN GEMEENTEN WAAR GEEN LOP IS, moeten worden verstuurd naar:

MINISTERIE van ONDERWIJS en VORMING
AGODI
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel.

Voor het basisonderwijs motivatie richten aan Sophie Huybrechts, Afdeling Basisscholen en CLB's,
lokaal 4A25, e-mail sophie.huybrechts@ond.vlaanderen.be

Voor het secundair onderwijs motivatie richten aan Katrien Deman, Afdeling Secundaire Scholen en deeltijds kunstonderwijs,
Lokaal 2A25, e-mail katrien.deman@ond.vlaanderen.be

DE OUDERS WORDEN BIJ PROBLEMEN BIJGESTAAN DOOR EEN LOP UIT DE BUURT

4.6 Omzendbrieven

De omzendbrieven inzake gelijke onderwijskansen en het inschrijvingsrecht zijn te vinden op de volgende sites:

- omzendbrief basisonderwijs

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13785>

- omzendbrief secundair onderwijs

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13678>

Praktische vragen en antwoorden m.b.t. het inschrijvingsrecht vind je op de site:

<http://www.ond.vlaanderen.be/wetwijs/thema.asp?id=54>

